

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ ศึกษากรณีหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ ดุลพินิจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จะก่อให้เกิด ความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ
คำสำคัญ	ดุลพินิจ/ข้อมูลข่าวสารของราชการ/การเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารของราชการ/ความมั่นคงของประเทศ
นักศึกษา	นภัสนันท์ มั่งสาทอง
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ดร.ตรีเพชร จิตรมहिมา
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2561

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการใช้ดุลพินิจ (Discretion) ของหน่วยงานของรัฐ (State Agency) หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (State officials) ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ (Official Information) ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ตามมาตรา 15 (1) ที่วางหลักว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะการเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้อง ประกอบกัน โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

จากการศึกษาและวิเคราะห์พบว่าบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 15 นั้น ยังบัญญัติไว้ไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายในการตราพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวที่ประสงค์จะให้ประชาชนรับทราบ และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ เมื่อพิจารณาบทบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้วพบว่า การที่

กฎหมายบัญญัติ คำว่า “ความมั่นคงของประเทศ” ไว้ เมื่อตีความคำดังกล่าวแล้ว อาจตีความได้ว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจใช้ดุลพินิจไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ (Security of the Nation) ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะกำหนดว่าข้อมูลข่าวสารใดเป็น “ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ” ทำให้การตีความคำว่า “ความมั่นคงของประเทศ” ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของหน่วยงานเจ้าของข้อมูล ซึ่งเป็นเหตุยกเว้นให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิเสธที่จะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการและเป็นช่องว่างของกฎหมาย (Gap of Law) โดยอาจนำมาใช้หรือตีความไปในทางที่บิดเบือนและไม่ตรงตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนส่วนรวม

เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงเห็นควรให้มีการวางหลักเกณฑ์ในการกำหนดว่าข้อมูลข่าวสารใดเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐยึดถือปฏิบัติ และเกิดความเข้าใจต่อการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม (Concrete) ดังนั้น จึงควรดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 4 โดยเพิ่มเติมคำนิยามของคำว่า “ความมั่นคงของประเทศ” หมายความว่า การป้องกันประเทศให้พ้นจากอันตรายทั้งปวง อัน ได้แก่ การรุกรานจากภายนอก การจารกรรม การวินาศกรรม การบ่อนทำลาย การรบกวน และอิทธิพลอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงแก่ประเทศ ทั้งบูรณภาพแห่งเขตแดน ระบอบการปกครอง และสวัสดิภาพของประชาชน รวมทั้งให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะเช่นเดียวกับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ลักษณะ 1 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และเมื่อมีการบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวแล้ว สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (Office of the Official Information Commission) ควรจัดทำหนังสือเวียนและจัดฝึกอบรมเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบว่า ข้อมูลข่าวสารใดเคยมีการตัดสินใจแน่วไว้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ เพื่อให้มีมาตรฐานในการใช้ดุลพินิจในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการต่อไป

THEMATIC TITLE	PROBLEMS OF OFFICIAL INFORMATION DISCLOSURE : THE CASE STUDY OF STATE AGENCY OR OFFICIALS EXECUTE THE DISCRETION TO CONCEAL THE INFORMATION THAT CAUSES NATIONAL SECURITY IS DAMAGED
KEYWORDS	DISCRETION/OFFICIAL INFORMATION/DISCLOSURE OF OFFICIAL INFORMATION/SECURITY OF THE NATION
STUDENT	NAPATSANAN MANGSATHONG
THEMATIC ADVISOR	DR. TRIPETCH JITMAHUEMA
LEVEL OF STUDY	MASTER OF LAWS PUBLIC LAW
FACULTY	SCHOOL OF LAW SRIPATUM UNIVERSITY
YEAR	2018

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were to study and analyze the discretion problems of the State agency or the State officials in the disclosure of official information that affected the damage of security of the nation which was legislated in Official Information Act, B.E. 2540 (1997), under Section 15 (1). This provision states if any disclosure of the official information possibly damaged the security of the nation, international relation or the stability of economic or finance of the State, then the State agency or the State officials could order to conceal the information by considering the legal obligation of state agencies, public interest and related private interest based on concepts, theories, and domestic and international rules.

A result of this study and analysis searched that the provision in the Official Information Act, B.E. 2540 (1997), under Section 15 was improper for the purpose of the enactment of this Act, which desired the people to know and be able to access the official information in possession of the State agencies. When considering the said provision, since the

Act has stated the term “the security of the nation” therefore when interpreting this term, the State official may discretely not disclose the information that could damage the security of the nation. Therefore, it was quite difficult to decide that which information was the information related to the security of the nation. This made the interpretation of the term “the security of the nation” depended on the discretion of the information owner. This was an exception for the State agencies or the State official in a refusal of the disclosure of the official information, and it was the gap of law which could be applied or interpreted in the way that distorts or did not meet the actual purpose of the law. It did not lead to the public interest.

To resolve this problem, there should be the rule to provide which the information related to the security of the nation. To enable the State agencies, adhere to and concretely understand the practice, the Official Information Act, B.E. 2540 (1997), Section 4 should be amended by adding a definition of the term “the security of the nation” which means that defending the nation against all dangers including external aggression, espionage, sabotage, subversion, molestation and other influences, which would seriously harm the nation, integrity of boundary, system of government and public welfare, and defining the information corresponding to the offense under the Criminal Code, Book II, Title I Offense related to the Security of the Kingdom. When the amendment was complete, the Office of the Official Information Commission should issue a circular notice and provide training to enable the State official to understand which information has decided to be the information related to the security of the nation in order to provide a standard of discretionary disclosure of official information.